

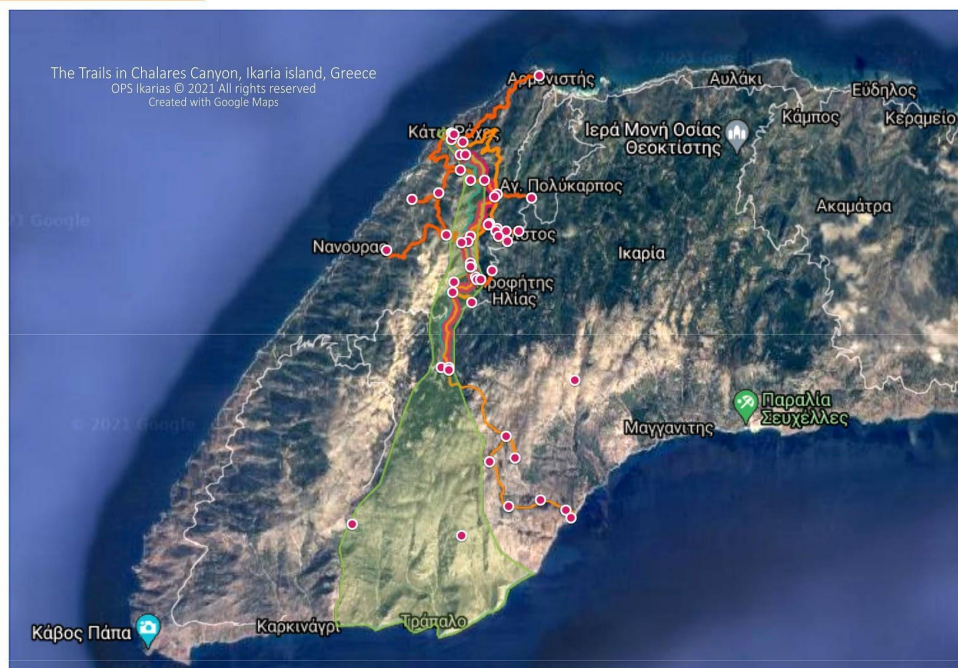
Γεια σας αγαπητοί αναγνώστες

Η παρούσα [δημοσίευση](#) αναμενόταν πολύ δικαιολογημένα εδώ και πολλά χρόνια από πολλούς ενδιαφερόμενους. Αργήσαμε πολύ, όμως ήλθε επιτέλους η ώρα. Γι' αυτό, θα μπορούμε κατευθείαν στο ψητό. Όπως υποσχεθήκαμε πριν λίγο καιρό [στο Φέησμπουκ](#), ευχαριστώντας εκείνους που βοήθησαν στην κατασκευή των πινακίδων, η παρούσα δημοσίευση θα να είναι αυστηρά χρηστική. Την περιβαλλοντική και αισθητική αξία του χώρου στον οποίο αναφερόμαστε μπορείτε να κρίνετε μόνοι σας μέσα από τις φωτογραφίες και τα κείμενα που περιέχονται στα λινκς που παρατίθενται στο τέλος.

Σημειώστε επίσης ότι πολλές πληροφορίες και εικόνες περιέχονται και στα διάφορα σημεία του καταλόγου της λεζάντας στην αριστερή πλευρά του χάρτη τον οποίο μπορείτε να δείτε σε μορφή απλής εικόνας [εδώ](#), ενώ όσοι θέλουν να διαβάσουν με μεγαλύτερη άνεση το παρακάτω κείμενο, θα το βρουν σε [αυτό το Google doc](#).

Καλή σας περιήγηση στο αγαπημένο μας φαράγγι!

ΧΑΡΤΗΣ ΟΔΗΓΟΣ ΜΟΝΟΠΑΤΙΩΝ

[illegible]

Ο Χάλαρης ποταμός ή «Χάλαρη» όπως προτιμάμε να λέμε, είναι ένας μεγάλος ορεινός χείμαρρος συνεχούς ροής που πηγάζει από το οροπέδιο «Πέζι» κάτω από τις βραχοκορφές του ορεινού όγκου «Προβατοκεφάλα» (1011 μ.) στη νοτιοδυτική άκρη της Ικαρίας, και εκβάλλει στον ορμίσκο «Νας» 4 χλμ. δυτικά του Αρμενιστή.

Το μήκος του ποταμού από την εκβολή του ως το φράγμα της Χάλαρης στο Πέζι είναι 7,50 χλμ. Φυσικά ο ποταμός συνεχίζεται και πιο πάνω από το φράγμα, όμως αυτό το τμήμα (δηλ. από τον Να μέχρι το Πέζι) είναι εκείνο που ονομάζουμε «Φαράγγι της Χάλαρης» λόγω των απότομων κλίσεων των όχθων και του μεγάλου βάθους της χαράδρας, που σε ορισμένα σημεία ξεπερνά τα 300 μέτρα.

Η κοίτη της Χάλαρης δεν είναι ευθεία αλλά τεθλασμένη με πολλά ζιγκ-ζαγκ και εξαιρετικά ανώμαλη, γεμάτη βράχους και γκρεμούς.

Ιδιαίτερα μετά από έναν βροχερό χειμώνα ο ποταμός σχηματίζει στο διάβα του δεκάδες μικρές λίμνες (ικαρ. «λιβάδες» ή «αγγελολιβάδες») που όμως είναι πολύ δύσκολο να τις ανακαλύψει κανείς ακολουθώντας τον ρου του ποταμού γιατί θα συναντήσει μεγάλα εμπόδια (π.χ. τεράστιοι πεσμένοι βράχοι και βαθιές λίμνες με απότομες όχθες). Γι' αυτόν τον λόγο, ο ασφαλέστερος τρόπος γνωριμίας με το φαράγγι είναι τα σηματοδοτημένα μονοπάτια. Αλλά κι εκείνοι που θέλουν να εξερευνήσουν την κοίτη του ποταμού πρέπει να χρησιμοποιήσουν τα σηματοδοτημένα μονοπάτια ως οδηγό για να μη χαθούν και να εξαντλήσουν τις δυνάμεις τους.

Στη διάρκεια των ετών τα μονοπάτια που ως Ορειβατικός Πεζοπορικός Σύλλογος Ικαρίας έχουμε χαράξει και σηματοδοτήσει γύρω και μέσα στο Φαράγγι της Χάλαρης έχουν συνολικό μήκος περίπου 42 χιλιόμετρα, και καλύπτουν μία έκταση περίπου 20 τετ. χλμ. μεγάλο μέρος της οποίας είναι προστατευόμενη περιοχή NATURA2000. (βλέπε παρακάτω: είσοδοι στο φαράγγι, άλλες διαδρομές, ειδικές διαδρομές)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΜΟΝΟΠΑΤΙΟΥ ΤΗΣ ΧΑΛΑΡΗΣ

Η διαδρομή που ονομάζουμε «Κεντρικό Μονοπάτι της Χάλαρης» είναι γενικά μέτριας δυσκολίας (με αρκετά δύσκολα σημεία) και έχει μήκος 8,40 χλμ. Αρχίζει από τον παραλιακό οικισμό του Να και καταλήγει στο Φράγμα της Χάλαρης (υψ. 740 μ.). Η πινακίδα στην πλατεία του Να, ακριβώς απέναντι από το Artemis Studio Shop, πληροφορεί τον πεζοπόρο ότι για την είσοδό του στη διαδρομή μπορεί να επιλέξει είτε α) να ανηφορίσει προς «Κάτω Ράχες» και ακολουθώντας τη σήμανση να μπει στο φαράγγι, είτε β) να προχωρήσει ευθεία για 600 μ. περίπου στον κεντρικό δρόμο μέχρι τη νέα γέφυρα του ποταμού όπου λίγα μέτρα πιο πέρα, δίπλα στην παλιά γέφυρα, θα βρει την αρχή του μονοπατιού.

Το κεντρικό μονοπάτι της Χάλαρης δεν είναι κάποιο παλιό παραδοσιακό μονοπάτι, αλλά μια ειδικά διαμορφωμένη οικότουριστική διαδρομή που δημιουργήθηκε το 2004 με σκοπό τη γνωριμία των επισκεπτών με το Φαράγγι της Χάλαρης – το μακρύτερο και βαθύτερο φαράγγι των νησιών του Αιγαίου, εξαιρουμένων Κρήτης και Εύβοιας.

Όσον αφορά την πεζοπορία, τόσο λόγω μορφολογίας, όσο και λόγω διαφοράς βαθμού δυσκολίας, διαιρούμε το φαράγγι σε δύο μέρη: την «Κάτω Χάλαρη» (Νας – Λουπάστρα), και την «Άνω Χάλαρη» (Λουπάστρα – Φράγμα).

ΚΑΤΩ ΧΑΛΑΡΗ

Η διαδρομή στην Κάτω Χάλαρη είναι σχετικά εύκολη, καθώς το μονοπάτι ακολουθεί την ανατολική πλαγιά του φαραγγιού σε αρκετή απόσταση από την κοίτη του ποταμού. Παρόλα αυτά, οι δυσκολίες και τα εμπόδια δεν λείπουν, αφού το μονοπάτι έχει υποστεί πολλές ζημιές από τη μεγάλη πλημμύρα του 2010 και από τα 100άδες αδέσποτα κατσίκια που λυμαίνονται την περιοχή.

Ανηφορίζοντας από τον Να και τις Κάτω Ράχες, η διαδρομή ακολουθεί την ανατολική πλαγιά του φαραγγιού με γενική κατεύθυνση τον οικισμό των Ραχών «Άγιος Δημήτριος» (υψ. 329 μ.). Λίγο πριν τον χαρακτηριστικό βράχο «Λιτάνη» ο πεζοπόρος συναντά διακλάδωση με μονοπάτι που κατεβαίνει στο ποτάμι, το διασχίζει και κατευθύνεται δυτικά, προς Προεσπέρα, κτλ.

Προσπερνώντας αυτό το σημείο, η επόμενη διασταύρωση που συναντάμε βρίσκεται λίγο μετά τον βράχο της Λιτάνης. Εκεί, ένα σύντομο μονοπάτι οδηγεί αριστερά προς τις γειτονιές του Αγίου Δημητρίου όπου, ακολουθώντας τη σήμανση, μπορεί να φτάσει κανείς γρήγορα κι εύκολα στην πλατεία του χωριού, ή να επιστρέψει στον Να μέσα από αγροτικούς χωματόδρομους.

Μετά την Λιτάνη το κεντρικό μονοπάτι κατηφορίζει ομαλά με προορισμό την περιοχή «Λουπάστρα» που έχει πάρει το όνομά της από τον ψηλό βράχο που ορθώνεται στην δυτική πλευρά του φαραγγιού.

Εκεί, συναντάμε διασταύρωση με το μονοπάτι που έρχεται από τον Χριστό Ραχών (υψ. 446 μ.). Λίγο πιο κάτω, βρισκόταν άλλοτε το μεγάλο αψιδωτό Γεφύρι της Λουπάστρας που δυστυχώς καταστράφηκε ολοσχερώς από την πλημμύρα του 2010. Σ' αυτό το σημείο η διαδρομή αλλάζει όχθη (ένα σχοινί δείχνει το πέρασμα) και κινείται στη δυτική πλευρά του ποταμού.

ΑΝΩ ΧΑΛΑΡΗ

Μετά το πέρασμα του ποταμού στη Λουπάστρα, το μονοπάτι ανηφορίζει για λίγη ώρα ως τη διασταύρωση με το μονοπάτι προς Προεσπέρα. Αφήνοντας πίσω αυτή τη διασταύρωση, η κεντρική διαδρομή στρίβει αριστερά με πρώτο προορισμό την περιοχή «Διπλοπόταμα» (ή Διπόταμα) βαθιά μέσα στην Άνω Χάλαρη.

Από το σημείο αυτό και πέρα η συνέχιση της πορείας συνιστάται σε έμπειρους κι ανθεκτικούς πεζοπόρους καθώς υπάρχουν αρκετές δυσκολίες με πρώτη από αυτές το πέρασμα μιας μεγάλης λιβάδας ανάμεσα σε απόκρημνες όχθες, που γίνεται είτε κολυμπώντας είτε [με τη βοήθεια ενός σχοινιού](#) που είναι καρφωμένο στη ανατολική όχθη. Αλλά και πιο πέρα, καθώς η διαδρομή ακολουθεί την κοίτη του ποταμού, υπάρχουν αρκετά εμπόδια στην πορεία.

Φτάνοντας στα Διπόταμα (υψ. 281 μ.) βρισκόμαστε στο βαθύτερο σημείο του φαράγγιού. Εδώ, η διαδρομή εγκαταλείπει την κοίτη και στρίβει αριστερά, σκαρφαλώνοντας με διάφορους ελιγμούς την απότομη πλαγιά του χείμαρρου «Ραξούνια» που κατεβαίνει από την περιοχή του οικισμού «Προφήτης Ηλίας» στις Ράχες. Αυτός ο ανήφορος είναι το δυσκολότερο τμήμα του μονοπατιού της Χάλαρης. Εδώ, η διαδρομή φιδοσέρνεται ανάμεσα σε απότομες ορθοπλαγιές, γι' αυτό χρειάζεται αυξημένη προσοχή στη σήμανση. Σε κάποιο σημείο της ανηφοριάς ο πεζοπόρος συναντά τη σημασμένη διασταύρωση για τον καταρράκτη των Ραξουνιών (στερεύει το καλοκαίρι), και λίγο αργότερα την επίσης σημασμένη διασταύρωση με το μονοπάτι που οδηγεί στον Προφήτη Ηλία (υψ. 587 μ.).

Εδώ το Μονοπάτι της Χάλαρης στρίβει δεξιά και ακολουθώντας ομαλή πορεία μέσα σε πευκοδάσος, διασχίζει την περιοχή «Χαλαριώτη» όπου το ομώνυμο μεγάλο κτήμα με παλιές πεζούλες γεμάτες μεγαλοπρεπείς καστανιές. Στου «Χαλαριώτη» η διαδρομή ξαναπλησιάζει τον ποταμό και ανηφορίζει ομαλά ως τον κεντρικό δρόμο Ραχών – Βρακάδων στην περιοχή «Γεμέλια». Διασχίζοντας λοξά τον δρόμο η πορεία συνεχίζεται για $\frac{3}{4}$ της ώρας περίπου πάντα κατά μήκος της ανατολικής πλαγιάς του φαράγγιού ως το Φράγμα της Χάλαρης (υψ. 740 μ.) που είναι το τέλος της διαδρομής.

Το Κεντρικό Μονοπάτι της Χάλαρης αποτελεί τη ραχοκοκαλιά πολλών άλλων διαδρομών γύρω και πέρα από το φαράγγι. Οι διαδρομές αυτές είναι:

❖ Είσοδοι στο φαράγγι από την ανατολική πλευρά (Ράχες)

■ Από τον Αρμενιστή ως την είσοδο του φαράγγιού στις Κάτω Ράχες. Ασφαλτόδρομος, μονοπάτι, χωματόδρομος. Μήκος 3,39 χλμ. Εύκολη.

■ Από Άγιο Δημήτριο ως την είσοδο του φαραγγιού στην περιοχή του βράχου «Λιτάνη». Ασφαλτόδρομος, χωματόδρομος, μονοπάτι, χωματόδρομος. Μήκος 1,02 χλμ. Εύκολη.

■ Από Χριστό Ραχών (εκκλησία) ως την είσοδο του φαραγγιού στην περιοχή του Αϊ Γιάννη. Μονοπάτι, χωματόδρομος, μονοπάτι, χωματόδρομος. Μήκος 1,81 χλμ. Εύκολη.

■ Από Προφήτη Ηλία Ραχών ως την είσοδο του μονοπατιού στον κεντρικό δρόμο απέναντι σχεδόν από το Οινοποιείο Αφιανέ, και στη συνέχεια ως τη διασταύρωση με το κεντρικό μονοπάτι της Χάλαρης. Μήκος 715 μ. Εύκολη.

■ Από τον κεντρικό δρόμο στον οικισμό Καρυδιές ως τη διασταύρωση με το κεντρικό μονοπάτι της Χάλαρης. Χωματόδρομος. Μήκος 700 μ., χωρίς σηματοδότηση, εύκολη.

✿ Είσοδοι στο φαράγγι από τη δυτική πλευρά (Προεσπέρα)

■ Από την πλατεία του Να μέσω της παραλίας ως τη διασταύρωση με το μονοπάτι που έρχεται από την Κάτω Προεσπέρα. Μονοπάτι, ασφαλτόδρομος, χωματόδρομος, μονοπάτι. Μήκος 2,31 χλμ. Εύκολη.

■ Από την Κάτω Προεσπέρα διασχίζοντας το ποτάμι ως τη διασταύρωση με το κεντρικό μονοπάτι της Χάλαρης στην ανατολική πλευρά του φαραγγιού. Χωματόδρομος, μονοπάτι. Μήκος 2,81 χλμ. Μέτρια δυσκολία.

■ Από το μονοπάτι που έρχεται από την Κάτω Προεσπέρα ως το μονοπάτι που έρχεται από την Άνω Προεσπέρα. Χωματόδρομος, μονοπάτι. Μήκος 1,23 χλμ. Σχετικά εύκολη.

■ Από Άνω Προεσπέρα ως τη διασταύρωση με το κεντρικό μονοπάτι της Χάλαρης στη δυτική πλευρά του φαραγγιού στην περιοχή «Λουπάστρα». Μονοπάτι. Μήκος 3,03 χλμ. Σχετικά εύκολη.

✿ Άλλες πεζοπορικές διαδρομές

■ Κάτω Ράχες – Λιτάνη (Άγιος Δημήτριος) – Αϊ Γιάννης Ραχών. Χωματόδρομοι, μονοπάτια. Μήκος 4,22 χλμ. Πολύ εύκολη, ανηφορική.

■ Αϊ Γιάννης – πλατεία Χριστού Ραχών. Μονοπάτια, χωματόδρομοι, ασφαλτόδρομος. Μήκος 1,22 χλμ. Πολύ εύκολη.

■ Από το κεντρικό μονοπάτι της Χάλαρης ως τον εποχιακό καταρράκτη «Ραξούνια». Μονοπάτι. Μήκος 200 μέτρα. Δύσκολη.

■ Διαδρομή κατευθείαν από περιοχή Αϊ Γιάννη ως «Διπλοπόταμα». Μονοπάτι. Μήκος 1,81. Αρκετά δύσκολη.

✿ Ειδικές διαδρομές

■ «Μονοπάτι των Δύο Φαραγγιών»

Έτσι ονομάζουμε τη διάσχιση του βουνού της Ικαρίας από βορρά προς νότο με αφετηρία τον Να και τερματισμό την παραλία «Ρυάκα» κοντά στον Μαγγανίτη μέσα από τα φαράγγια της Χάλαρης και του Ρυάκα, διασχίζοντας ενδιάμεσα το οροπέδιο «Εριφή» (υψ. 863 μ.) Είναι μια μεγάλη διαδρομή μήκους 15,10 χλμ. σε δύσκολο έδαφος και με ελλιπή σήμανση, η οποία, όπως είναι ευνόητο, απευθύνεται σε πολύ

λίγους. Ωστόσο, αρκετοί είναι εκείνοι που σχετικά εύκολα μπορούν να κάνουν τα εξής τμήματά της:

- Φράγμα Χάλαρης – Εριφή. Μονοπάτια, χωματόδρομοι. Μήκος 2,60 χλμ. Σχετικά εύκολη.
- Εριφή – λίμνη Σελίνι και εποχιακοί καταρράκτες Ρυάκα. Μονοπάτι. Μήκος 900 μ. Μέτρια.
- Εριφή – Άγιος Θεολόγος (Γέλι). Μονοπάτι. Μήκος 1,2 χλμ. Μέτρια.

✳ Συνδέσεις του κεντρικού μονοπατιού της Χάλαρης με άλλες διαδρομές:

- Σύνδεση με τον «Γύρο των Ραχών με τα Πόδια» στον Αρμενιστή, στην πλατεία του Αγίου Δημητρίου και στην πλατεία του Χριστού Ραχών.
- Σύνδεση με το «Μονοπάτι της Κορυφογραμμής του Αθέρα» στο οροπέδιο Εριφή.

Τι πρέπει να γνωρίζει ο επισκέπτης του φαράγγιού:

- Η κατασκήνωση στο φαράγγι δεν είναι επιθυμητή.
- Το άναμμα φωτιάς απαγορεύεται αυστηρά.
- Όχι σκουπίδια, όχι σαπούνια και σαμπουάν.
- Λόγω της υπερβόσκησης το νερό του ποταμού δεν είναι ασφαλές ως πόσιμο.
- Δεν υπάρχουν επικίνδυνα ζώα στο φαράγγι. Τα πιο συνηθισμένα δείγματα άγριας ζωής στην περιοχή είναι διάφορα αρπακτικά πτηνά (π.χ. γερακίνες), ασιίδες (μικρές νυφίτσες), κορκόφιλες (μεγάλες σαύρες), ποντικολόγοι («έφιοι» και λαφιάτες, μεγάλα αλλά εντελώς ακίνδυνα φίδια), νερόφιδα (αβλαβή), βάτραχοι, φρύνοι, χέλια, καβούρια, καθώς επίσης υπάρχουν αναφορές για βίδρες.

Επισημάνσεις για την πεζοπορία στο φαράγγι:

- Ακολουθείτε πιστά τη σήμανση που είναι με πορτοκαλί χρώμα σε όλες τις διαδρομές τόσο στο έδαφος όσο και στις πινακίδες κατεύθυνσης τις οποίες πρέπει να εντοπίζετε ώστε να επιλέγετε την πορεία σας στις διασταυρώσεις.
- Ο ανωτέρω ψηφιακός χάρτης δίνει τη δυνατότητα αποθήκευσης σε φορητή συσκευή με μορφή *KML.
- Για καλύτερη εποπτεία της περιοχής καλό είναι να έχετε μαζί σας έναν γενικό έντυπο χάρτη της Ικαρίας από εκείνους που διατίθενται στο εμπόριο.
- Κλείνετε προσεκτικά τις πόρτες των φραγμών που διασχίζει το μονοπάτι.
- Ξεκινάτε τις διαδρομές σας εγκαίρως ώστε να έχετε χρόνο για επιστροφή. Το φαράγγι απέχει αρκετά από τους οικισμούς, ενώ στα βαθύτερα σημεία του το σκοτάδι της νύχτας πέφτει νωρίς.
- Λόγω του ανώμαλου εδάφους, της απόστασης από οικισμούς και του μεγάλου μήκους της διαδρομής, δεν συνιστάται η μοναχική πεζοπορία.
- Σε πολλά σημεία του φαράγγιού τα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας δεν έχουν καλό σήμα.

Τηλέφωνα ανάγκης

- Ορειβατικός Πεζοπορικός Σύλλογος Ικαρίας: 6972031007 και 6974042417
 - Πυροσβεστικό Κλιμάκιο Ραχών: 2275041045
 - Πυροσβεστικό Κλιμάκιο Αγίου Κηρύκου: 2275022607
 - Ευρωπαϊκός αριθμός έκτακτης ανάγκης: 122
-

ΣΧΕΤΙΚΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

[Φαράγγι της Χάλαρης, τοποθεσία στο φέησμπουκ](#)
[Φαράγγι της Χάλαρης, τοποθεσία στο ίνσταγκραμ](#)
[Φαράγγι της Χάλαρης, φωτογραφίες στο Φλίκρ](#)
[Μονοπάτι στο Φαράγγι, τοποθεσία στο Google maps](#)
[Διπτόταμα, τοποθεσία στο Google maps](#)
[Τι κάναμε την Κυριακή στην Άνω Χάλαρη και τι σημαίνει αυτό για σας](#)
[Ο Άγνωστος Τρίπατος Ράτσος στη Χάλαρη](#)
[Ikaria 2013 - Chalares Gorge](#)
[Για λόγους τιμής](#)
[1η Εκδρομή Εργασίας στο Μονοπάτι της Χάλαρης](#)
[Στερέωση σχοινιού ασφαλείας στο Φαράγγι της Χάλαρης](#)
[Όλα άλλαξαν στη Χάλαρη μετά την πλημμύρα](#)
[Τι θα κάνουμε το φετινό χειμώνα](#)
[Scetchy map of the hike of the two canyons in Ikaria](#)
[sun in the gulch](#)
[Always back to angels' pools in spring](#)
[Φτιάχνοντας μια Λίμνη στο Φαράγγι \(1\)](#)
[≈ river 2003 ≈](#)
[For Reasons of Honour](#)
[Guided Tour in Ancient Nas](#)
[Ξενάγηση στο Να](#)
[Nature Loving Society work in Chalares Canyon](#)
[Chalares Ikaria – κουράνι ve vodopádech](#)
[Ο Ρυάκας στα Σπόδα](#)
[Τι κάναμε στου Ρυάκα και τι σημαίνει αυτό για σας](#)
[Ασφάλιση διαδρομής Γέλι - Ρυάκα](#)

Δευτέρα, 9 Αυγούστου, 2021

ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΣ ΠΕΖΟΠΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΙΚΑΡΙΑΣ